

PARLEM-NE

JOAN SOLÀ

Festa major

Avui que reprèn aquest Suplement és la Festa Major de Barcelona, un esdeveniment que anys enrere va justificar el que ara ja és una tradició: que s'apleguessin al Cap i Casal diables, castellers i tota mena de grups populars de Catalunya. També la Festa Major és dia remarcable, per exemple, a Camporrells, a la Franja: la diada aconsegueix fer lluir una gran quantitat d'esponanis balladors del Ball dels *Totxets* o de bastons: fins a 120 voluntaris, em diuen. Al recent XV Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes de Lleida (ja els en parlaré) en va venir una jove i esplendorosa representació, acompanyada dels Gaiters de Ribagorça. Entre peça i peça, Ramon Sistac ens van explicar la vida i miracles de la colla i ens va aclarir el nom de cada cosa: les seves "gaites" ells les anomenen *bots*, que és el que són, pells d'animal; i pel que fa als

totxets, heu de saber que *totxo* significava 'bastó, garrot' i que 'maó' n'és una aplicació metafòrica posterior.

Però avui voldria fer honor a la Festa Major de Vilafranca, que enguany vaig poder contemplar ben de prop, des de les files de la processó de Sant Fèlix i des del balcó de l'Ajuntament. Els esmento només un fet singular: aquestes festes van a càrrec dels *administradors*, ciutadans designats perquè s'encarreguin de tot amb plena potestat i responsabilitat; i que, en compensació, gaudeixen del privilegi de tenir a casa, per torn, durant tot l'any, la imatge mítica del sant. Des de la darrera casa arrenca la processó, tres horasses ben curtes, que el durà a l'església, on tot plegat culminarà amb els goigs cantats per tothom, una massa increïble que lluita per fer-se un lloc en aquell recinte i portar-hi la veu: emocionant, creieu-me.

No menys emocionant, però, foren els Castellers de la vila, que enguany van donar el do de pit descarregant castells que t'es tronquen l'alè: quatre de nou amb l'agulla, tres de nou amb l'agulla, pilar de vuit. No se'n pot fer càrrec qui no hagi vist mai de prop tremolar i suar aquells homes per l'esquena dels quals s'enfilen i desenfilen la canalla, nens i nenes, lleugers i valents. Aquí, amics, no hi ha diners en joc: esport i espectacle pur, que agermana avis amb néts, dones amb homes, fills de la vila i nouvinguts d'arreu. Al peu de cada castell veuríeu, amb un somriure de vell astut i emocionat, en Cisco, de 73 anys, que ha fet tots els castells perquè jo compto que ja va néixer dins la pinya i dins la pinya aguantarà fins al final.

Abans i després, els nombrosos *balls*, que aglutinen i endiumengen tota la vila en pes: Ball de Gitanes (amb l'*estaquirot* que aguanta les cintes), Ball del *Cercolet* (oh, el *cèrcol* enyorat, que avui ja pràcticament és un nom desconegut!), els Capgrossos que immortalitzen personatges locals com el senyor Rafecas, el primer graller. I la Moixiganga, ei, paraula major: vestits de blanc i vermell impol·luts, us representen unes figures de la passió d'estètica perfecta, admirable. Moltes gràcies i per molts anys, vila i amics.*

el "quart poder" treballa per a ells. (I és que potser el poder real s'amaga i mai no vol càrrecs.)

"Més endavant haurem de fer eleccions, oi que sí?", diu un dels presents. "Oh i tant! -li contesta un altre-, però això quina importància té?". Es dona per descomptat que quan arribin les eleccions la gent votarà el candidat de la comissió. A qui, si no? (Comissió en què, per cert, no hi ha cap miner.)

Per provisionals i ficticis que siguin, els càrrecs comencen a modificar l'actitud dels que els exerceixen. Fins aquell moment a *Deadwood* passaven coses espantoses, en efecte. Els cadàvers d'una discussió, per exemple, acabaven com a pinso dels porcs d'un xinès. Però amb la irrupció de la legalitat passen d'altres coses igualment perniciosos, tot i que més abstractes. Les relacions humanes deixen de ser democràtiques (per violentes que fossin) per convertir-se en jeràrquiques. El *cap de bombers* visita un bar. El tub de l'estufa circula massa a prop d'una paret de fusta i considera que allò pot provocar un incendi. L'amo del bar li diu que mai no s'ha queixat ningú. El cap de bombers l'insta a fer modificacions o haurà de pagar una multa. "Havíem vingut aquí per fugir de tot això", diu el taverner. "Tu calla -li contesta el cap de bombers-, i treu el tub de l'estufa".

Tota creació artística és producte de la lucidesa, i aquesta sempre té un aspecte inquietant. Perquè és obvi que *Deadwood* no ens parla d'un poble perdut a les muntanyes de Dakota, sinó de la gènesi de la fractura democràtica entre els homes. I ens diu que l'essència del poder és això: una colla d'aventurers sense escrúpols, assassins i proxenetes ambiciosos, que un dia es reuneixen en un *saloon* qualsevol i decideixen autoproclamar-se representants de la comunitat. I la gent? Tant se val. Segur que els vota. A qui, si no? *

Tota creació artística és producte de la lucidesa, i aquesta sempre té un aspecte inquietant

MOTACIONS

MÀRIUS SERRA

Practicant?

Al recent *Diccionari d'infermeria* (2008) del Termcat no hi surt la paraula *practicant*. És lògic, perquè les creences religioses dels professionals de la infermeria no haurien de ser significatives des d'un punt de vista mèdic. Els practicants de la xeringa van començar a extingir-se l'any 1957, amb l'accés de la dona als estudis que n'atorgaven el títol. Des de llavors fins al curs 1977-78, els practicants van passar a ser coneguts amb un acrònim força popular: ATS, per ajudant tècnic sanitari. Tenint en compte que en els anys 70 un "tècnic sanitari" era, també, un expert en desratització, s'entén que la subsegüent mutació verbal ja prescindís dels eufemismes i desemboqués en un terme molt més lògic per referir-se als professionals de la infermeria. Infermers i infermeres, doncs, ho són amb totes les lletres des de la primera promoció de l'Escola d'Infermeria en el curs 1981-82. Tot i això, el *DIEC* encara manté una segona acceptió de *practicant* com a "persona que té el títol per a fer petites operacions, especialment donar injeccions, fer cures o donar els medicaments ordenats pel metge". Potser algú hi hauria de posar remei, naturalment amb recepta.*

TEXTURES

IGNASI ARAGAY

Fulla perenne

La felicitat no és perenne, no és constant. Ni cal que ho sigui. Segurament, vés a saber, seria insuportable. No crec que ningú ho arribi a descobrir mai. Vinc de passar uns dies feliços, de vacances, a l'illa de Menorca, que molts catalans tenim idealitzada, amb tota la raó del món. Amics, família, mar i lectura. La que més m'ha absorbit, de lectura, ha estat *Una música constant*, de Vikram Seth, a qui vaig descobrir amb *Dues vides*.

Vikram Seth té la sensibilitat justa per saber fugir dels absoluts. És, precisament per això, plenament un autor del segle XXI que s'inspira en la gran literatura russa del segle XIX: aventures i idees, grans passions i petites anècdotes, tot banyat remogut en l'imperatiu riu de la vida, en aquest cas

la de Michael i Julia. Un violinista i una pianista, l'*Art de la fuga* de Bach, un amor i moltes coses més que anireu assaborint a poc a poc, si és que ja no ho heu fet.

En acabar la lectura, vaig tornar a la magnífica cita de John Donne que encapçala el llibre: "I entraran per aquella porta i viuran en aquella casa, on no hi haurà ni núvols ni sol, ni foscor ni claror, sinó una llum constant, ni soroll ni silenci, sinó una música constant, ni pors ni esperances, sinó una possessió constant, ni enemics ni amics, sinó una comunitat i una identitat constants, ni finals ni començaments, sinó una eternitat constant".

També al final de la lectura vaig descobrir que a Menorca tots els arbres són de fulla perenne: sobretot hi

ha alzines i pins, alguns al·tius, d'altres ajaguts per la tramuntana. Potser aquesta curiositat natural, aquest desterrament de la fulla caduca, té a veure amb la calma constant que reverbera en una illa on, malgrat tots els malgrats, la llengua i el paisatge tenen aquella qualitat pètria, aquella solidesa intemporal, aquella senzillesa indestructible, aquella vida interior que és la que realment compta.

Acabem amb Vikram Seth: "La música, aquesta música, és un regal prou bo. ¿Perquè cal demanar la felicitat? ¿Perquè cal esperar no entristir-se? Ja és suficient, ja és benaurança suficient: viure dia a dia i sentir aquesta música de tant en tant (no massa sovint, no fos cas que l'ànima no la pogués suportar)".